

Грінченко Борис Дмитрович
(1863-1910)

письменник, перекладач, етнограф, прозаїк

Народився 27 листопада 1863 року на хуторі Вільховий Яр на Харківщині (тепер Сумська область). Учився в реальному училищі у Харкові, зблизив з народницькими гуртками, що й стало причиною його арешту та кількомісячного ув'язнення. Склавши при Харківському університеті іспити на звання народного вчителя, працював на Слобожанщині і Катеринославщині

Літературну діяльність розпочав у 80-ті роки.

У 1885-1887 роках жив у Херсоні. Він працював у статистичному відділі херсонського губернського земства. Ця робота була пов'язана з постійними мандрями Херсонщиною. Під час подорожей письменник вивчав мову народу, фольклор. Це дало змогу йому продовжити роботу над працею розпочатою ще в юнацтві – чотирьохтомником „Словник української мови”, яка була відзначена премією Російської академії наук.

У час перебування на Херсонщині плідно займається літературною творчістю. Поезії згодом увійшли до збірки „Нові пісні і думи Василя Чайченка”, „Під хмарним небом”.

В ці роки розпочинається співпраця та листування з І.Франко. У одному з листів він надсилав І.Франкові рецензію на альманах „Степ”, поява якого стала важливою подією для херсонської інтелігенції.

У 1887 році родина Грінченка виїхала з Херсону у Харків. Настрої поета перед від'їздом відбиті у поезії „Нудьга”.

У 1891 Грінченко спільно з І. Липою, М. Міхновським, Ю.Міхновським, В. Боровиком, М. Вороним, О. Черняхівським заснував Братство Тарасівців.

З 1902 жив і працював у Києві. З 1904 — став одним із лідерів новоствореної Української Демократичної Партії. Наприкінці 1904 очолив ліву течію УДП, яка утворила Українську Радикальну Партію. З 1906 — співробітник газети «Громадська Думка» та редактор журналу «Нова Громада». В 1906-09 очолював київську «Просвіту».

Борис Грінченко автор близько 50, повістей, збірок поезії та ін. Перекладав твори Фрідріха Шіллера, Йогана-Вольфганга Гете, Гайнріха Гейне, Віктора Гюго, та ін.

Впорядкував і видав у трьох книгах «Етнографічні матеріали зібрані в Чернігівській і сусідніх з нею губерніях». Йому належать цінні збірки народної творчості «Пісні та думи» (1895), «Думи кобзарські» (1897), «Веселий оповідач» (1898) та ін. Грінченко боровся за навчання українських дітей рідною мовою, виступав за

чистоту української літературної мови. Створив ряд шкільних підручників, серед яких «Українська граматика», «Рідне слово».

Помер 23 квітня (6 травня) 1910 року у Оспедалетті (Італія). Похований письменник на Байковому кладовищі у Києві.

У Херсоні міська бібліотека-філія № 13 носить ім'я Б.Грінченка.

Твори

1. Вибрані твори / упоряд., передм. та прим. П.П. Хропка. – К.: Дніпро, 1987.– 459 с.

Про нього¹

2. Поліщук, Я. Культурницька місія Бориса Грінченка / Я. Поліщук // Дивослово.- 2007.- №7.- С.45-48.
3. Регуш, О. А. Невідомий Б.Д.Грінченко: бібліотекознавець, бібліограф, редактор, видавець / Регуш, Ольга Анатоліївна // Шкільна бібліотека. - 2008. - №5. - С.42-46.
4. Каляка, М.М. От де люди, наша слава : (історичні нариси – від покоління до покоління) // Елінг. 2008 : альм. – К.: Просвіта, 2008. – С. 162-170.
5. Голобородько, Я. Універсальність духу (Місія і місіонерство Бориса Грінченка) // Південний ареал. Консорціум літературної Таврії : роман-монографія / Ярослав Голобородько; ред. О.Шарговська. – К.: Факт, 2007. – С.49-62.
6. Голобородько, Ю.К. Статистик земства // У років своя пам'ять / Юрій Голобородько.- Херсон: ВАТ ХМД, 2006.- С. 5-19.

Довідкові видання

7. Грінченко Борис Дмитрович // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. Т. 3. – К., 1979. – С.172.
8. Грінченко Борис (1863-1910), письменник // Енциклопедія українознавства : в 11 т. Т. 2. – Перевид. в Україні. – К., 1994.– С.440-441.
9. Грінченко Борис Дмитрович // Український радянський енциклопедичний словник / редкол. А.В. Кудрицький (відп. ред.) [та ін.]. Т.1. – 2-ге вид. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1986. – С.455.
10. Грінченко Борис Дмитриевич // Краткая литературная энциклопедия : в 8 т. Т.2. – М.: Сов. энцикл., 1964. – Стб. 391-392.
11. Грінченко Борис Дмитрович // Українська літературна енциклопедія : в 5 т. Т.1. – К., 1988. – С.498-499.
12. Каляка, М. М. Грінченко Борис Дмитрович // Літературна лоція Херсонщини (XII - початок XXI ст.): довід. / М. Каляка; ред. Вік-Кошовий. - Херсон: Просвіта, 2009.- С.107-108.

Бібліографічні видання

13. Борис Грінченко : літ. розвідки, бібліогр. нариси / упоряд. та ред. Бардашевська А. І.; техн. ред. Терещенко І. В. - Херсон, 1999. - 54 с. - (Літературно-краєзнавчі студії).
14. Грінченко Борис Дмитрович // Знаменні і пам'ятні дати Херсонщини на 2003 рік: бібліогр. покажч. / ХОУНБ ім. Олеса Гончара; уклад. Г.П. Мокрицька; ред. Л.І. Зелена. - Херсон, 2002. – С. 53-61.

¹ Подані статті, які доповнюють бібліографічний посібник «Борис Грінченко» [13].